

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 18. 4. 1957, sp. zn. 1 Tz 59/57

Číslo: 48/1957

Právní věta:

Pro posouzení, zda u pronesených výroků jde o trestný čin pobuřování podle § 81 tr. zák., je zejména rozhodující, zda pachatel pronesl výroky, jimiž se snažil vyvolat nepřátelskou náladu proti objektům uvedeným a chráněným v ustanovení § 81 odst. 1 tr. zák. Není tedy rozhodující, zda pronesený výrok skutečně v daném případě v posluchačích vyvol nepřívětivou náladu proti uvedeným objektům.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 18.04.1957

Spisová značka: 1 Tz 59/57

Číslo rozhodnutí: 48

Číslo sešitu: 6

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Pobuřování

Předpisy:

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Obviněný, vedoucí střediska výstavby JZD, v kanceláři střediska v přítomnosti spoluzaměstnanců hanobil Sovětský svaz a v souvislosti s tím i sekretariáty KSČ, jejich zaměstnance a snižoval veřejnou činnost těchto zaměstnanců.

Lidový soud v Kadani uznal obviněného vinným jednak trestným činem hanobení spojeneckého státu podle § 125 písm. a) tr. zák. (pro výroky namířené proti SSSR), jednak trestným činem pobuřování podle § 81 odst. 1 tr. zák. (proto, že obviněný napadl sekretariáty KSČ a jejich zaměstnance, jakož i jejich práci).

Krajský soud v Karlových Varech k odvolání okresního prokurátora zrušil rozsudek lidového soudu ve výroku o vině trestným činem pobuřování podle § 81 odst. 1 tr. zák. a ve výroku o trestu a obviněnému vyměřil nový trest.

Nejvyšší soud ke stížnosti pro porušení zákona podané předsedou nejvyššího soudu zrušil rozsudek krajského soudu, pokud jím byl zrušen rozsudek lidového soudu ve výroku o vině trestným činem pobuřování podle § 81 odst. 1 tr. zák. a ve výroku o trestu a krajskému soudu uložil, aby v mezích zrušení o věci znovu jednal a rozhodl.

Odůvodnění:

Předseda nejvyššího soudu ve stížnosti pro porušení zákona uvedl, že krajský soud pochybil, když v jednání obžalovaného neshledal též trestný čin podle § 81 tr. zák.

Nejvyšší soud shledal, že byl porušen zákon.

Krajský soud při rozhodování o odvolání vycházel ze skutkového stavu zjištěného lidovým soudem.

Krajský soud však pochybil, když dospěl k závěru, že výroky obviněného nejsou takového rázu, aby byly způsobilé vyvolat u posluchačů nepřátelskou náladu proti základům republiky, neboť podle smyslu zjištěných výroků v jejich souvislosti lze bezpečně soudit na to, že obviněný hovořil znevažujícím způsobem o našem spojenci Sovětském svazu a proto podřazením jeho výroků pod trestný čin podle § 125 písm. a) tr. zák. je zjištěné jednání po právní stránce náležitě zhodnoceno. Krajský soud dospěl k přesvědčení, že v jednání obviněného v tomto směru není dán trestný čin pobuřování podle § 81 odst. 1 písm. a) tr. zák., poněvadž jednání obžalovaného nesměřovalo proti samostatnosti republiky, lidově demokratickému zřízení nebo proti vymoženostem pracujícího lidu dosaženým při výstavbě socialismu, proti celistvosti území nebo proti obranyschopnosti republiky.

Pro posouzení, zda u pronesených výroků jde o trestný čin pobuřování podle § 81 tr. zák., je zejména rozhodující, zda pachatel pronesl výroky, jimiž se snažil vyvolat nepřátelskou náladu proti objektům uvedeným a chráněným v ustanovení § 81 odst. 1 tr. zák. Není tedy rozhodující, zda pronesený výrok skutečně v daném případě v posluchačích vyvolal nepříznivou náladu proti objektům chráněným ustanovením § 81 tr. zák.

Za pobuřující výroky je v souzeném případě nutno pokládat výroky pronesené obviněným, jimiž surovým způsobem hanobil sekretariáty KSČ, jejich zaměstnance a snižoval jejich veřejnou činnost. Výroky obviněného směřovaly k tomu, aby v posluchačích byla vyvolána nepříznivá a nepřátelská náladu proti aparátu a pracovníkům vedoucí strany a tím i proti republice, proti lidově demokratickému státnímu zřízení a společenskému řádu, neboť lidově demokratické státní zřízení je formou diktatury proletariátu a KSČ je vedoucí silou v tomto státě.

Ze způsobu, jak byly proneseny pobuřující výroky obviněným, a z celého postoje obviněného je patrné, že obviněný nejen pronesl úmyslně tyto výroky, aby vzbudil v posluchačích nepříznivou náladu vůči výše uvedeným objektům, nýbrž i též to, že tak jednal z nepřátelství k lidovědemokratickému řádu.

Obviněný ve styku se spoluzaměstnanci dával totiž při nejrůznějších příležitostech najevo záporný postoj k výstavbě socialismu, vyjadřoval se ironicky o členech strany, říkal o nich „páni soudruzi“, užíval v souvislosti s nimi různých přezdívek, o podřízených dělnících se nepřátelsky mezi zaměstnanci vyjadřoval, před studenty průmyslové školy se hanlivě vyjádřil o Spartakiádě a uváděl, že stejně to komunistům na ni nevyjde. Výroky, které byly zažalovány a jsou předmětem tohoto trestního stíhání, pronášel obviněný způsobem vyzývavým, zejména ironicky a vyzývavě žádal jednoho ze slyšených svědků, aby mu a ženám zaměstnaným v kanceláři, t. j. „hloupým a bezpartijním občanům“ vysvětlil, co se vlastně událo v Maďarsku.

Z tohoto zjištěného postoje a z výroků obviněného je patrné, že jeho výroky, které zakládají trestný čin pobuřování, vyvěrají z nepřátelství k lidovědemokratickému řádu a že se jimi snažil vyvolat nepřátelskou náladu proti naší republice a lidovědemokratickému státnímu zřízení v osobách, které ho poslouchaly. Tyto výroky byly proneseny před třemi osobami a je proto naplněn i znak veřejně (§ 76 odst. 3 písm. b) tr. zák. ve znění novely).

Proto krajský soud porušil zákon v § 81 odst. 1 písm. a) tr. zák. (ve znění novely) tím, že zrušil výrok o vině tímto trestným činem.